

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący)

SSN Bogusław Cudowski (sprawozdawca)

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie ze skargi I. Service Sp. z o.o. w [...]

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...]

w sprawie VII ACa .../17,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesu Sądu Apelacyjnego w [...]

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 grudnia 2017 r.,

1. stwierdza, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy nastąpiła przewlekłość postępowania,

2. przyznaje skarżącemu od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] sumę pieniężną w wysokości 2.000 zł (dwa tysiące),

3. nakazuje zwrot opłaty od skargi na rzecz skarżącego,

4. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz skarżącego 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania,

5. umarza postępowanie w zakresie zalecenia Sądowi Apelacyjnemu w [...] podjęcia czynności polegającej na wyznaczaniu rozprawy apelacyjnej,

6. oddala skargę w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Skarżąca - I. Service Sp. z o.o. z siedzibą w [...] wniosła o stwierdzenie, że w postępowaniu w sprawie o sygn. akt I C .../16 Sądu Apelacyjnego w [...] nastąpiła przewlekłość postępowania, a także o wydanie Sądowi Apelacyjnemu w [...] zalecenia podjęcia niezwłocznie czynności polegającej na wyznaczeniu terminu rozprawy apelacyjnej w sprawie, zasądzenia na rzecz skarżącej sumy pieniężnej w kwocie 5.000 zł, zwrotu uiszczonych opłat od skargi oraz zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że 21 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w [...] XVI Wydział Gospodarczy wydał wyrok w sprawie XVI GC .../14. Obie strony w terminie wniosły o sporządzenie i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem oraz złożyły apelacje, które 27 września 2016 r. wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w [...] I Wydział Cywilny. Pomimo upływu roku od zarejestrowania sprawy w Sądzie Apelacyjnym do dnia sporządzenia skargi nie została wyznaczona rozprawa. W dniu 21 sierpnia 2017 r. do Sądu Apelacyjnego wpłynął wniosek skarżącej z 16 sierpnia 2017 r. o przyspieszenie rozpoznania sprawy i niezwłoczne wyznaczenie terminu rozprawy w sprawie. W odpowiedzi pełnomocnik skarżącej został poinformowany pismem z 24 sierpnia 2017 r., że sprawy są rozpoznawane według kolejności ich wpływu do Sądu Apelacyjnego, zaś obecnie na przeszkodzie do uwzględnienia wniosku stoi planowany podział wydziału. Zdaniem skarżącej fakt, iż pomimo upływu roku od przekazania akt do Sądu Apelacyjnego w [...] nie został wyznaczony termin rozprawy apelacyjnej świadczy o przewlekłości postępowania. Skarżąca wskazała, że w niniejszej sprawie kwota 5.000 zł stanowi odpowiednią sumę pieniężną, o której mowa w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Podniosła, że nieprawidłowości skutkujące przewlekłością postępowania w tej sprawie miały miejsce już na etapie postępowania międzyinstancyjnego, kiedy to stronie powodowej (skarżącej) wyrok z uzasadnieniem został doręczony pismem z 19 lutego 2016 r., a stronie pozwanej wyrok ten został doręczony dopiero 7 czerwca

2016 r. i to po interwencji skarżącej. Skarżąca wskazała, że sprawa ma dla niej szczególne znaczenie, ponieważ dotyczy kwoty zasądzonej na jej rzecz w wysokości istotnej dla prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Stwierdziła, że podejmuje również różne kroki zmierzające do możliwie szybkiego zakończenia postępowania i nie ponosi winy za wydłużenie czasu trwania postępowania.

W odpowiedzi na skargę Skarb Państwa - Prezes Sądu Apelacyjnego zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi. Uczestnik postępowania przyznał, że akta sprawy wraz z apelacjami obu stron wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w [...] 27 września 2016 r. jak również, że 27 września 2016 r. wydane zostało zarządzenie Przewodniczącego Wydziału I Cywilnego Sądu Apelacyjnego o skierowaniu sprawy do wyznaczenia terminu wg ustalonego planu sesji. Od tego czasu sprawa oczekiwała na wyznaczenie terminu. Uczestnik stwierdził, że bezspornym jest, że 21 sierpnia 2016 r. skarżąca skierowała do I-ego Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w [...] wniosek o przyśpieszenie rozpoznania sprawy i wyznaczenie terminu rozprawy, jak również, że 24 sierpnia 2017 r. pełnomocnik skarżącej został poinformowany, że sprawy rozpoznawane są w kolejności wpływu, a obecnie nie można wyznaczyć terminu, bowiem na przeszkodzie stoi planowany podział Wydziału. Uczestnik postępowania wskazał dalej, że 1 października 2017 r. zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 września 2017 r. (Dz.Urz. Ministra Sprawiedliwości z 19 września 2017 r., poz. 201) doszło do podziału Wydziałów Cywilnych w Sądzie Apelacyjnym w [...]. W dniu 26 października 2017 r. Przewodniczący VII Wydziału Gospodarczego wydał zarządzenie o ustaleniu składu Sądu oraz wyznaczeniu sędziego referenta i terminu w sprawie na dzień 13 grudnia 2017 r. W odpowiedzi na skargę podkreślono, że Sąd Apelacyjny wyznaczył w sprawie termin niemal natychmiast po podjęciu przez Ministra Sprawiedliwości decyzji co do podziału wydziałów cywilnych. Jednocześnie argumentowano, że okoliczność, że Sąd Apelacyjny podjął czynności, wyznaczając termin po okresie blisko 15 miesięcy od daty wpływu akt, sama przez się nie stanowi jeszcze o przewlekłości postępowania. Uczestnik postępowania wskazał, że w ramach oceny czasu oczekiwania strony na wyznaczenie terminu należy uwzględnić stopień „obciążenia” I-ego Wydziału

Cywilnego Sądu Apelacyjnego w [...] sprawami apelacyjnymi oraz zażaleniowymi, które wpłynęły do rozpoznania w 2016 r., a także, że zgodnie z § 43 ust. 1 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych - Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r., sprawy przydzielane są w kolejności ich wpływu. W 2016 r. do Wydziału, w którym pracowało 22 sędziów wpłynęły 2.252 sprawy ACa. Podkreślił przy tym, że ustalony przez Ministerstwo Sprawiedliwości limit etatów sędziowskich w Wydziale w 2016 r. wynosił 28 sędziów i nieobsadzonych było 6 etatów. Z ostrożności procesowej, gdyby Sąd Najwyższy nie podzielił argumentacji odnośnie braku podstaw do stwierdzenia przewlekłości postępowania, uczestnik postępowania wskazał, że suma pieniężna żądana przez skarżącą nie została w żaden sposób ani uprawdopodobniona, ani tym bardziej udowodniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga okazała się mieć uzasadnione podstawy.

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1259 - dalej ustawa) nie określa wprost jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy kwalifikować jako nieuzasadnioną zwłokę. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji, polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, trwającej co najmniej 12 miesięcy (np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 384).

W okolicznościach niniejszej sprawy bezsporne jest, że akta sprawy z apelacjami obu stron wpłynęły do Sądu Apelacyjnego 27 września 2016 r. W dniu 21 sierpnia 2017 r. powódka skierowała wniosek o przyspieszenie rozpoznania sprawy i wyznaczenie terminu rozprawy, który nie został uwzględniony. Ostatecznie termin rozprawy został wyznaczony na dzień 13 grudnia 2017 r., a więc po upływie prawie 2 miesięcy od wniesienia skargi na przewlekłość. Tak więc wyznaczenie

terminu rozprawy nastąpiło po upływie prawie 15 miesięcy.

W odpowiedzi na skargę podniesiono, że przyczyna tego stanu rzeczy była spowodowana podziałem wydziału i utworzeniem nowych wydziałów oraz nieobsadzenie 6 etatów sędziowskich w I Wydziale Cywilnym Sądu Apelacyjnego w [...]. Zasadniczo można się zgodzić, że zaistniała sytuacja, która niewątpliwie miała wpływ na upływ czasowy do wyznaczenia terminu rozprawy, nie była zawiniona przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]. Można więc stwierdzić, że z punktu widzenia sądu okoliczności te miały charakter obiektywny. Jednak z drugiej strony były to okoliczności całkowicie niezależne od stron postępowania, a zwłaszcza skarżącego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2010 r., III SPP 22/10, LEX nr 694241).

W związku z powyższym należy stwierdzić, że trudności kadrowe sądu nie mogą blokować sprawnego prowadzenia postępowania. To bowiem na władzach kraju spoczywa obowiązek należytego zorganizowania funkcjonowania władzy sądowniczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2005 r., III SPP 121/05). Tak samo należy ocenić trudności natury organizacyjnej.

W tych więc okolicznościach należało przyjąć, że tak długi okres oczekiwania na wyznaczenie terminu rozprawy naruszył prawo skarżącego do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy, uwzględniając skargę na przewlekłość, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2.000 zł do 20.000 zł. Skarżący wnosił o zasądzenie sumy pieniężnej w kwocie 5.000 zł. Przyznanie odpowiedniej sumy pieniężnej stanowi sankcję dla państwa za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości oraz rekompensatę dla skarżącego za krzywdę moralną spowodowaną przewlekłością postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2017 r., III SPP 11/17, LEX nr 2298289).

Po rozważeniu okoliczności sprawy i kryteriów określenia wysokości sumy pieniężnej Sąd Najwyższy uznał, że właściwe będzie przyznanie skarżącemu kwoty 2.000 zł. Sąd Najwyższy miał w tym względzie na uwadze, że termin rozprawy apelacyjnej został wyznaczony przed dniem rozpoznania skargi. Z tego powodu oddalone zostało żądanie skargi w pozostałej części. Ponadto określenie tej kwoty

spełnia pozostałe warunki wynikające z przepisu art. 12 ust. 4 ustawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2017 r., III SPP 21/17, LEX nr 2310103).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

kc